

1905-1917. ELS PROBLEMES PRIORITARIS DE LA REVOLUCIÓ

Lev Trotski

(*Die Zukunft*, abril de 1917)

Versió catalana feta per Alejo Martínez des de: "1905-1917. Los problemas prioritarios de la revolución", en 1917. *Escritos en la revolución*, Instituto de Estudios, Investigaciones y Publicaciones "León Trotsky", Buenos Aires, 2007, pàgines 51-56.

La guerra francoprussiana de 1870-1871 donà per finalitzada l'agitada època de la formació dels estats europeus. Una era d'immobilisme polític començava. Com mai es veié en la història, les contradiccions es feien clares al si de les societats capitalistes. Però cap d'elles trobà una solució a través de les armes. Tot l'art dels dirigents consistia a deixar per a després les qüestions importants. El possibilisme, l'oportunisme i la facultat d'adaptar-se esdevingueren escola i tradició. En aquesta atmosfera es formà la psicologia de les generacions socialistes de preguerra. La revolució era mirada com un mètode retrògrad de "barbàrie" política. Els revolucionaris eren considerats com a somiadors de quimeres, aquells que, justament, no perdien el sentit de la realitat.

La guerra russojaponesa i la Revolució Russa de 1905 donaren un colp violent als prejudicis possibilistes. Aquests esdeveniments tingueren ressò al món sencer. A Àustria, la Revolució Russa ocasionà la conquesta del sufragi universal. En Alemanya, commogué un poc al conservadorisme del Partit Socialista, i aquest recomanà "en principi" la vaga general al congrés que es realitzà en Jena. A França, el sindicalisme alçà cap i féu contrapès a l'oportunisme de la fracció parlamentària. En Anglaterra es creà el Partit Laborista. No obstant això, cap conflicte esclatà entre els partits socialistes i els governs. Mentre que les derrotes russes provocaven aixecaments en Extrem Orient, Pèrsia, Turquia, Xina, tot tornà a l'ordre en Europa, després de la sacsada psicològica. La Revolució Russa fou aixafada per les forces combinades del tsarisme i de la reacció europea capitalista! Aquest desastre tornà a donar vida a l'esperit de l'oportunisme. L'època compresa entre 1907 i 1914 fou la del més lamentable conservadorisme i de la més vulgar avarícia per al moviment obrer. Però la història preparava per als revolucionaris una revenja meravellosa.

Aquesta vegada, Rússia prengué la iniciativa.

Les persones que pensen superficialment o que no pensen, suposen que han resolt el problema dient: a Rússia es desenrotlla actualment "una revolució burgesa". En realitat, la qüestió es planteja així: Què és aquesta revolució burgesa? Quines són les seues forces internes i les seues perspectives futures?

Durant la gran Revolució Francesa, la principal força motriu era la petita burgesia urbana que menava la massa camperola. On es troba entre nosaltres

aquesta petita burgesia? El seu rol econòmic és insignificant. El capitalisme industrial rus es desenvolupa des de l'inici sota formes concentrades. El proletariat s'oposava hostilment a la burgesia, classe contra classe, al llindar de la Revolució Russa de 1905. Tals eren les diferències socials entre les dues revolucions. Però no es pot anar lluny amb semblants analogies històriques. És indispensable examinar les forces vives i fixar les seues línies de moviment.

Entre la revolució del "Tercer Estat" a França i la nostra revolució està la Revolució Alemanya de 1848. Aquesta última, també era burgesa. Però la burgesia alemanya era incapaç de complir el seu rol revolucionari. Per a caracteritzar els esdeveniments de 1848, Marx escrivia: "La burgesia alemanya es comportà de manera tan feble, covarda i lenta, que quan es dirigí contra l'absolutisme i el feudalisme, trobà enfront seu l'amenaça efervescent del proletariat i les capes de la societat burgesa més pròximes als proletaris pels seus interessos i els seus punts de vista [...]. La burgesia prussiana no s'assemblava en res a la burgesia francesa de 1789, és a dir, a aquesta classe que representava la nova societat en la seua lluita contra les forces del poder de la monarquia i de la noblesa. La burgesia alemanya arribà a un grau de separació tal que s'oposava, al mateix temps, a la dinastia i al poble. Era hostil als dos i completament indecisa, perquè ella mateixa pertanyia a l'antiga societat [...]. No s'aixecà espontàniament i si recolzà la revolució fou perquè el poble la col·locà allí [...]. Sense confiança en si mateixa ni en el poble, es queixava de les classes dirigents, tremolosa enfront de les classes inferiors, egoista en els dos fronts i coneixent el seu egoisme, revolucionària contra els conservadors, conservadora contra els revolucionaris, no creient en els seus propis eslògans, amb frases en compte d'idees, esglaiada per la tempestat mundial i explotant-la alhora, sense energia i plagiant en totes les direccions [...], banal, perquè estava desproveïda d'originalitat, original però només en la seua banalitat; traïdora als seus propis desitjos, sense iniciativa, sense fe en si mateixa i en el poble, sense missió històrica i mundial, apareixia com el vell maleït que ha de canalitzar i explotar els primers moviments juvenils d'un gran poble. Cega, sorda, desdentada, així apareixia la burgesia prussiana després de la revolució de març".

Llegint aquest quadro característic dibuixat per la mà d'un gran mestre, que no reconeixem la nostra pròpia burgesia i els seus líders? La burgesia russa entrà a l'arena política després de la burgesia alemanya. El proletariat rus és incomparablement més fort, més independent i conscient que els treballadors alemanys de 1848. El desenvolupament general europeu posà a l'ordre del dia la revolució social. Totes aquestes circumstàncies, llevaren a la burgesia liberal les darreres restes de confiança en si mateixa i el poble.

Amb quina insolència, certament cinisme, el tsar ha tractat la burgesia liberal! Convoca la Duma quan necessita un préstec; quan l'obté, torna a enviar els diputats a les seues cases. A les seues exigències "d'un ministeri que gaudisca de la confiança general", respon nomenant els reaccionaris més rabiosos. La camarilla de cortesans sempre provocà a Gutxkov i Miliukov, mai

li tingueren por. I des del seu punt de vista, té raó: siga qual fos l'odi dels liberals envers els gàngsters de la cort, mai serien capaços d'emprendre contra aquests una acció revolucionària, per temor de les masses treballadores. "Si el camí de la victòria havia de passar per la revolució, rebutjaríem la victòria", declarava recentment Miliukov. En la mesura que es tractés de la burgesia liberal, Nicolau podia dormir tranquil: sabia que la covardia de classe dels burgesos prevaldria sobre el seu odi envers el tsar.

Ocorre el contrari amb el proletariat. En vigílies de la guerra, es trobava en el punt culminant de l'agitació revolucionària. El nombre dels treballadors que participaven en les vagues de 1914 igualava al dels vaguistes de 1905. Quan Poincaré arribà a Rússia per a donar l'última mà als preparatius de la guerra que s'anunciava, pogué veure les primeres barricades de la Segona Revolució Russa. El moviment entre 1912-1914, es desenrotllà a una major escala que a principis de segle. Com fa deu anys, la guerra detingué el desenvolupament del moviment obrer. La caiguda de la Internacional colpejà l'avantguarda del proletariat. Trenta-un mesos transcorregueren, mesos de derrotes, carestia de vida, escàndols, fam, "sukhomliniades" i "rasputiniades", abans que els proletaris tornen a sortir als carrers.

Ho feren contra la voluntat dels liberals burgesos. El 6 de març, en vigílies de la vaga general, la premsa invitava els treballadors a no interrompre el curs normal de la producció per a no impedir les operacions militars. Però açò no aturà les dones famolenques. Sortiren als carrers al crit de la consigna: "Pa i pau!". Els obrers les recolzaren. La vaga general relegà a un segon pla el conflicte entre la Duma i el ministeri. Les masses proletàries paralizaren la vida de la ciutat, envaïren els carrers i, amb tot el seu comportament, mostraren que no es tractava d'una simple demostració, sinó d'una lluita revolucionària contra les autoritats.

El suport de l'exèrcit marcà la sort de la revolució. Els proletaris de Petersburg encara no eren prou forts, organitzats, ni havien tingut els contactes suficients amb els proletaris de la Rússia sencera, per a poder conquerir el poder. Però estaven prou forts per a enviar, d'un sol colp, el tsarisme al museu històric. El poder estava vacant. En aquest moment, "el bloc progressista" féu la seua aparició en l'escena.

Rodzianko, Gutxkov, Miliukov (els mateixos que, fins a últim moment, lluitaren contra la revolució) estaven obligats a prendre el poder, ja que la revolució havia escombrat el govern. "Ells no feren la revolució, però el poble els empentava per darrere".

A tot açò s'afegí la pressió exercida per Londres i París. El perill que Rússia, paralitzada per "l'anarquia", es retirés de la guerra, contrariava els plans de la gran ofensiva de primavera (la tercera) i corria el risc d'influenciar inoportunament la burgesia nord-americana en vigílies de la intervenció dels EUA. Calia actuar de manera que Rússia tingués un govern "reconegut i fort", que declarés, en nom de la revolució, que la nova Rússia assumiria les

responsabilitats financeres i diplomàtiques de l'antic règim i, sobretot, que continuaria la guerra “fins a la victòria final”. Només el “bloc progressista” podia formar el govern desitjat.

El ministre Lvov acordà la llibertat de premsa i de reunió i promulgà l'amnistia. Cap qüestió fonamental fou resolta, però aquestes mesures servien per a canalitzar la fúria popular. La guerra sempre estava allí. La carestia de la vida, el fred, la crisi financera, estaven sempre presents. I la qüestió agrària es plantejava amb tota la seua agudesia.

Les masses treballadores s'aixecaren, exigien millors condicions de treball i protestaven contra la guerra. Les multituds camperoles s'aixecaren al camp i, sense esperar la decisió de l'Assemblea Constituent, començaren a expropiar als propietaris de terres. Tots els esforços liberals per a allunyar la lluita de classes, amb el pretext d'“evitar el perill d'una contraofensiva reaccionària”, quedaren com a lletra morta. El ciutadà simple s'imagina que la revolució és feta per revolucionaris, els quals poden detenir-la mitjançant les seues ordres. La lògica de la lluita de classes i dels xocs revolucionaris és per a ell un llibre hermètic, tancat davall set claus.

El principal problema de la socialdemocràcia és unir el proletariat de tots els països en la unitat de l'acció revolucionària. En oposició al govern liberal-imperialista, la classe obrera lluita sota la bandera de la pau. Com més ràpid el proletariat rus convença els treballadors alemanys de què la revolució es fa per la pau i la llibertat d'autodeterminació nacional, més ràpid el descontentament ascendent d'aquests darrers esclatarà en una revolta oberta. La lluita de la socialdemocràcia russa per la pau està dirigida contra la burgesia liberal i el seu poder. Només aquesta lluita pot fortificar la revolució i repercutir en Europa occidental.

La confiscació de les terres dels Romanov, dels monestirs i dels “landlords” és la segona condició per a l'enfortiment de la revolució. Els filisteus polítics nord-americans (fins i tot, aquells que es prenen per socialistes) estimen la sort de la república en Rússia, calculant el nombre de camperols analfabets. Però només demostren el seu propi analfabetisme. Si la revolució dóna la terra als camperols, aquests defensaran amb totes les seues forces els seus béns i la república enfront de la contrarevolució monàrquica.